

ZATERDAG & ZONDAG

ACHTERGRONDEN
BIJ HET NIEUWS

ZATERDAG 14 SEPTEMBER 2019

Flippokoning
Hans Zandvliet
raakte zijn miljoenen
kwijt P20-21

Rekenles op het schoolplein

De Kustschool in Cadzand gaat van de gebaande paden af.
Er is een nieuwe manier van lesgeven geïntroduceerd,
zoals rekenen op het schoolplein. P3-5

Leren door bewegen, flexibele vakanties

Doe-opdrachten en leren door bewegen zijn onderdeel van het onderwijs op De Kustschool in Cadzand. FOTO: CAMILÉ SCHELSTRAETE

 Kijk op de site bij /video
De Kustschool in
Cadzand

Kustschool doet het anders

Vier basisscholen in een krimpgebied zijn nu één spraakmakende nieuwe school voor kinderen van nul tot twaalf jaar. De Kustschool in Cadzand heeft een manier van lesgeven die nieuw is in Zeeland en wil daarnaast flexibele schoolvakanties aanbieden. „We hebben risico's omgezet in een kans.”

SOPHIE STOCKMAN

Een les geschiedenis, aardrijkskunde of rekenen: op veel basisscholen is dat nog de normaalste gang van zaken. De Kustschool in Cadzand is daar in Zeeland een uitzondering op. De traditionele manier van lesgeven in afgebakende vakken bestaat daar simpelweg niet meer.

Bij een bezoek aan de school valt meteen op dat in een klas niet iedereen hetzelfde doet. Wel zijn leerlingen geconcentreerd bezig. Kinderen werken alleen aan een opdracht, ze zijn bezig in groepjes of ze krijgen hulp van de juf. Groep drie en vier zijn bezig met rekenen, maar dan op het schoolplein. Met krijt tekent een groepje een getallenlijn op de stoep. In hoepels liggen kaarten met getallenreeksen erop: 0 tot 20, 20 tot 40 en zo verder. De juf geeft kort uitleg. Ze heeft een grote bak met

tennisballen waar ook getallen op staan. Die moeten in de juiste hoepels worden gelegd. De ballen rollen even later over het plein en de leerlingen rennen er achteraan. „Dat is bewegend leren”, zegt directeur Barbara Beulens. Op die manier blijft informatie beter hangen, legt ze uit. En het is nog leuker ook.

Thematisch onderwijs

De Kustschool van scholenkoepel Escalda is bijzonder, om meerdere redenen. De scholen van de West-Zeeuws-Vlaamse dorpen Retranchement, Cadzand, Zuidzande en Nieuwvliet vormen één nieuwe fusieschool. Daar volgen kinderen van nul tot twaalf jaar een voor Zeeland nieuwe vorm van onderwijs. Dat onderwijs heet International Primary Curriculum, oftewel IPC. Er wordt zelfstandig gewerkt rond thema's waar alle vakken in verweven zijn. Als het

Leren door bewegen, flexibele vakanties

VERVOLG VAN PAGINA 3

thema bijvoorbeeld 'chocolade' is, kunnen kinderen onder meer een verpakking ontwerpen, onderzoeken wanneer chocolade is ontstaan en wat de verbanden zijn met het heden en waar op aarde cacao's groeien. Zo leren ze samenhang zien en denken vanuit verschillende invalshoeken terwijl alle traditionele vakken de revue passeren. Er wordt een aantal weken met een thema gewerkt en daar zijn verschillende opdrachten aan verbonden.

Op de website van IPC Nederland is op een kaart te zien waar de scholen staan die de manier van onderwijzen gebruiken. Dat zijn er inmiddels al heel wat, maar in Zeeland blijft het nog beperkt tot één bolletje, in West-Zeeuws-Vlaanderen. Directeur Barbara Beulens: „IPC past het best bij hoe we willen dat kinderen leren.” Dus niet: we beginnen vandaag allemaal op bladzijde drie van het lesboek, maar: wat gaan we leren deze week en hoe gaan we dat het beste doen. Kinderen krijgen op hetzelfde moment een instructie van de leerkracht maar mogen vervolgens zelf kijken welke opdracht ze als eerste willen doen. „Die ruimte geeft ze de mogelijkheid om na te denken over wat ze gaan doen en wat ze bijvoorbeeld lastig vinden.”

Doe-dingen

Mirte van Huisstede (10) uit Groede en Fienne Beerens (11) uit Breskens zitten in groep acht. De meiden zijn allebei bezig met een schriftelijke opdracht. Ze kunnen ook duidelijk uitleggen hoe het IPC-onderwijs in elkaar steekt.

„Dat is natuur, geschiedenis, aardrijkskunde en andere vakken door elkaar”, zegt Fienne. „We hebben een thema en nu is dat 'hoe leren wij.' Dan moeten we dingen opzoeken over hersenen.” Mirthe vult meteen aan: „Ook over hoe je lichaam werkt en hoe je leert. We hebben een grote prikwand en alles wat we maken, prikken we daar op.” Aan het eind van het thema kunnen de leerlingen zien wat ze allemaal hebben geleerd en sluiten ze het thema gezamenlijk af. Mirte en Fienne zijn enthousiast over die manier van leren. Mirte: „Want je moet ook doe-dingen doen en naar buiten.” Uitstapjes horen bij een thema. „En dat is leuker dan leren uit een boek.”

Het uitgangspunt van De Kustschool is dat het kind centraal staat, van nul tot twaalf jaar. „Het gebouw is ook ontworpen vanuit die visie”, legt de directeur uit. Dit schooljaar heeft De Kustschool haar intrek genomen in de verbouwde basisschool van Cadzand. Die verbouwing was nodig, alleen de buitenmuren zijn blijven staan. De lange gang met lokalen aan weerszijden heeft plaats gemaakt voor een grote, lichte ruimte als hart van de school. Alle lokalen komen daar op uit en bij iedere

Ik ben bewust op zoek gegaan naar een school die iets minder traditioneel is en waarbij de betrokkenheid van ouders groot is. Je krijgt de kans om mee te denken

Annemarie Pera

We hebben op meerdere plekken een intensieve samenwerking met scholen, maar hier zit de startgroep voor peuters vast aan groep één.

Barry Haerens

We hebben risico's omgezet in een kans

Kees Moelker

De ouders zijn ambassadeurs voor onze school

Barbara Beulens

ruimte kun je naar binnen kijken. Ook zijn er ateliers en er zijn verschillende hoeken gemaakt, zoals een creahoek en een muziekhoek. De kleuren van De Kustschool, kleuren die je tegenkomt op weg naar het strand, komen terug in het hele gebouw. Zoals het blauw van de zee en geel van zon en strand.

De ramen zitten bij elke groep op ooghoogte. Zo is vanuit de centrale ruimte te zien dat een juf een balletje naar een groepje leerlingen gooit. Wie het vangt, mag een vraag beantwoorden. Voor de kleinsten bevinden de doorkijkjes zich dicht bij de grond. Bij de ruimte van de kleuters en de startgroepen voor peuters is er nog iets bijzonders aan de hand. De twee lokalen lopen in elkaar over en de kinderen werken met hetzelfde thema. De leerkrachten en pedagogen van de kinderopvang werken samen. Ook worden kinderen van nul tot twee jaar opgevangen in Cadzand en er is buitenschoolse opvang. Op hun eigen niveau gaan ze mee met de visie van de school, door het gebruik van thema's. De grens tussen school en kinderopvang bestaat kortom niet meer: iedereen gaat naar De Kustschool. Beulens: „Als je naar een kind kijkt, zie je ook een ononderbroken ontwikkelingslijn.”

Voor de kinderopvang is de samenwerking ook bijzonder, vertelt Barry Haerens, unitmanager van Kinderopvang Zeeuws-Vlaanderen. „We hebben op meerdere plekken een intensieve samenwerking met scholen, maar hier zit de startgroep voor peuters vast aan groep één. We zijn vijf ochtenden per week intensief met elkaar bezig.” Dat gaat vanzelf, merkt juf Tiffany Hoste. „De kinderen hebben samen het thema 'huis en thuis' en gaan er direct in mee.” Zo mogen de peuters een huis vouwen en de kleuters doen een stapje extra: zij vouwen een huis met een raam en een deur. „Maar de peuters kunnen ook een stapje extra zetten als ze dat willen.” De ruimtes zijn bewust zo ingedeeld dat kinderen zelfredzaamheid leren en zelfstandig aan de slag kunnen: ze kunnen zelf knutselspullen verzamelen en ze kunnen overal bij: de blauwe keuken heeft een extra opstapje voor de kleinsten.

Het gebouw is het sluitstuk van jaren hard werken, vertelt afwaaiend directeur Kees Moelker. Hij was van begin af aan betrokken bij De Kustschool. Dat begon met de samenwerking van de scholen in Zuidzande, Nieuwvliet, Cadzand en Retranschment. „Op 1 oktober 2010 hebben we de Samenwerking Scholen West opgericht. Met als doel om kwalitatief, duurzaam en bereikbaar onderwijs in de streek te houden, met het oog op krimp.” Toen ontstond het idee voor De Kustschool. „Toen dat idee er op hoofdlijnen stond, zijn we in ge-

Fienne Beereens (links) en Mirte van Huisstede uit groep acht zijn aan het werk in de centrale ruimte.

Boven: De allerkleinsten van de onderbouw spelen in de zandbak. Links: Rekenen op het schoolplein. FOTOS CAMILLE SCHELSTRAETE

sprek gegaan met ouders. Drie intensieve avonden." 'Doen', zei het merendeel van de ouders. Kees: „We hebben nu 68 leerlingen.” Daarmee is de school bestand tegen krimp. „We hebben risico's omgezet in een kans.” De scholen van Cadzand en Retranchement fuseerden als eerste stap met elkaar en daarna de scholen van Zuidzande en Nieuwvliet. „Met als focus één school per augustus 2019.” Escalda begon in het schooljaar 2016-2017 al met het thematisch onderwijs op de twee overgebleven scholen in Cadzand en Zuidzande. Er werd toen ook een werkgroep opgericht die bestaat uit vertegenwoordigers van leerkrachten, schoolbegeleidingsdienst, Kinderopvang Zeeuws-Vlaanderen en ouders.

Flexibele vakanties

„De ouders zijn ambassadeurs voor onze school”, zegt directeur Beulens. Niet alleen ouders die in de buurt van de school wonen, kiezen voor De Kustschool. Er komen ook kinderen uit Schoondijke, Breskens, Sint Anna Ter Muiden en Sluis. Annemarie Pera uit Sluis zit sinds anderhalf jaar in de werkgroep. „Ik ben bewust op zoek gegaan naar een school die iets minder traditioneel is en waarbij de betrokkenheid van ouders groot is. Je krijgt de kans om mee te denken.” Een bijkomend voordeel zijn de flexibele vakanties die De Kustschool aan wil bieden. In het toeristische West-Zeeuws-Vlaanderen zijn er veel mensen die het juist in de zomer en in schoolvakanties druk hebben op hun werk en geen vrij kunnen nemen. De Kustschool haakt daar op in. Beulens: „We willen volgend jaar beginnen met de flexibele vakanties en een soort pilot draaien.” Er wordt momenteel onderzocht wat er kan, binnen de landelijke regels en qua bezetting. „Daarin zijn we nog niet volledig vrij, maar we willen meer keuzeruimte geven aan ouders door een aantal weken flexibel in te zetten, waaruit ze kunnen kiezen.”

De kinderopvang denkt ook mee met ouders die een eigen zaak of baan in de toeristische sector hebben. Vanaf mei 2020 wil de kinderopvangorganisatie zaterdagopvang op De Kustschool aanbieden, net zoals dat al gebeurt op de locatie van de kinderopvang in Oostburg. Barry Haerens: „We horen dat er behoefte aan is in Cadzand en dat sluit aan bij de gedachte van De Kustschool.”

Avontuur

Er staat de komende jaren nog een heleboel te gebeuren, maar dan staat Kees Moelker niet meer aan het roer van de school. Hij gaat met pensioen en heeft onlangs het stokje officieel overgedragen aan Barbara Beulens. Hij kijkt met plezier terug op de afgelopen jaren. „Ik kon hier blijven ontwikkelen.” Ook zijn idee van wat belangrijk is voor kinderen, ziet hij verwezenlijkt in de school. „Dat is het belangrijkste, mooier kan ik het niet wensen.” Beulens ziet de komende jaren als een avontuur, waar een mooi fundament voor is gelegd. Ze werkte de afgelopen jaren voor RPCZ, adviesbureau voor onderwijs en kindcentra, en kwam op scholen door heel Zeeland en Zuidwest-Nederland. „Ik was overal op scholen bezig met ontwikkelen, maar altijd voor korte momenten. Hier ligt iets waarvan ik denk: 'wauw.' Mijn oud-collega's van RPCZ zijn ook nieuwsgierig naar wat De Kustschool betekent voor de rest van het onderwijs in Zeeland.”

Ook op het Zwin College in Oostburg wordt De Kustschool met belangstelling gevolgd, weet Beulens. De eerste lichte Kustschool-leerlingen is dit schooljaar namelijk naar de brugklas gegaan. „Er is altijd een terugkoppeling vanuit het voortgezet onderwijs naar de basisscholen, maar voor ons is dat nu zeker interessant. Omdat we niet sec geschiedenis of aardrijkskunde aanbieden. Het is spannend hoe kinderen dat oppakken in het voortgezet onderwijs.”